

Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit
MAANI

TNG aamma aningaasaliisartumik aningaasaateqarfik il.il. tunngatillugu § 37 naapertorlugu apeqqut nr. 2016-234-mut akissut

22. september 2016
Sagsnr. 2016 - 13885

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqutinik, matumuu-
na akissuteqarfiusunik ataaniittunik saqqummiussaqaarsimavutit.

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 32 43 02
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

- 1. KNR-mi nutaarsiassami ukioq manna maajip 28-ni saqqummersumi Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq danskit nunattalu suleqatigiillutik ingerlataannik aningaasaateqarfimmik aningaasaliisartumik pilersitsisoqarnissaa naatsorsuutigalugu oqaatigaa. Suliaq tamanna sumut killippa?**

Akissut: Danmarkimit aamma Kalaallit Nunaannit ataatsimoorunneqartumik aningaasaateqarfiliornissaq pillugu oqaaseqarnek "Taksøe-rapport"-imik taaneqartumi inassutaasunik oqallinnermut atatillugu pivoq, taassuma aningaasaliinermik ingerlatsivinnik periarfissaasinnaasunik paasiniaanissaq inassutigimmagu, ilanngullugit Vækstfondenip iluani, aningaasaateqarfiit namminersortuusut, kiisalu immikkut itutut Issittumi aningaasaateqarfimmi soraarnerussutisiassatut aningaasat atu-gaalersinnissaannut periarfissat.

Tamatuma saniatigut Issittumi aningaasaliisinnaaffinnik Kunngaqarfik nunat tama-laani inissisimaffiusumi ujartuisariaqarnera nalunaarusiaq inassuteqarpoq, as-sersuutigalugu issittumi aningaasaliisartutut aningaasaateqarfiliornikkut.

Ukiuni arlalinni Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut aningaasaliinermut periarfissanik aqqutissap pitsanngorsarnissaanik Naalakkersuisut suliaqarsimapput. Taamaallilu-ni ullumikkut – siunissamilu – avataaniit annikinnerusumik sumiiffinni aallar-nisaasunut aamma suliffeqarfissuit nunanit tamalaanersut aningaasaqarnikkut ta-piissutissanik aamma aningaasaqarnikkut qularnaveeqqutinik pissarsiornissamat arlalinnik periarfissaqarpoq.

Inatsisip allanngortinneratigut 1. juli 2016-imiit ersarissumik Kalaallit Nunaannit avammut nioqquteqarnermut atatillugu qallunaanit tunngaveqartumi Eksport Kredit Fondenimit (EKF) tapiissutinik Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pissarsinissamat ilanngunneqarsinnaalernerat periarfissalernerneqarpoq. Avammut nioqquteqarnermut tunngatillugu pissarsiassanut aningaasaateqarfik qularnaveeqqusiinnaavoq.

Tamatumani Savalimmiunut imaluunniit Kalaallit Nunaannut avammut tunisinermut atatillugu EKF-imit aningaasaliinissamat Danmarkimi suliffeqarfiit aqqutissaannik Savalimmiuni aamma Kalaallit Nunaanni suliffeqarfinnut EKF-imit aningaasaliinis-samat aqqutigisaannik attuisuunngitsoq oqaatigineqassaaq, Savalimmiut aamma

Kalaallit Nunaat nunat allanullu assigiimmik suliaqarfiummata. Taamaalilluni Danmarkimi suliffeqarfiit Kalaallit Nunaannut avammut tunisinerat pineqartillugu EKF-imit ikiorsiissutaanut aqutissaqareerpoq.

Suliffeqarfinnut namminersortunut qularnaveeqqusiisartuni Vækstfonden – Taksø-rapportimi inassutaasuni oqaatigineqarpoq – suliaqartuuvoq alla, taamaalilluni anikinnerusumik sumiiffinni aallarnisaasunut aamma suliffeqarfissuit nunanit tama-laanersunut aningaaserivimmut attaveqartarneq ajornannginnerulernikuulluni. Peri-arfissamik tassannga aamma Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit 2015-imi inatsisit al-lanngortinneqarnerisat kingornatigut iluaqusersorsinnaapput.

Tamakku saniatigut annertunerusut qiviassagaanni – soorlu aatsitassarsiorneq – issittumi taarsigassarsiaqarnernut sinaakutissiornissamut maannakkut pilersitsi-soqarpoq. Taamaalilluni taarsigassarsiaqarnernut sinaakutissaq 500 mio. Euro Den Nordiske Investeringsbankip ataani issittumi inuussutissarsiornekkut suliniutinut immikkoortitaavoq.

Ingammik EU-p iluani suliniutinut attassilluarlutillu aningaasaqarnermikkut pjujar-titsisunut Den Europæiske Investeringsbank (EIB) taarsigassarsiaqartitsisarlu-nilu qularnaveeqqusiisarpoq. EU-p avataani taarsigassarsisitsinerni qularnaveeqqusi-nernilu Europami ineriartortitsinermik suleqatigiinnissamillu politikkit ataanni isu-maqatigiissutit atsiukkat najoqqutaralugit EIB suliaqartarpoq.

EIB Afrikami, Caribiami Manerassuarmilu nunanut (ACP-nut), aamma Nunani Imapriup Akianiittuni Nunallu Immikkoortuinut (OLT-nut) taarsigassarsisitsisarpoq. Tamatuma manna tikillugu kingunerivaa Den Europæiske Investeringsbankip Ka-laallit Nunaanni suliniummi siullermi Kangerlussuup eqqaani Hudson Resourcesip aatsitassarsiornermik suliniutaanut White Mountainimut aningaasaliinermut 14 mio. EUR-inik qinnutigisatut taarsigassarsiasanik peqataanissaata naat-sorsuutiginera. Taassuma saniatigut taaneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaat OLT-mut ilaasortatut EU-mi ilisimatusarnermut nutaaliornermullu aningaasaateqarfimmit aningaasaliissutinik pissarsisinnaammat.

Taamatutaaq erseqqissaatineqassaaq Kalaallit Nunaanni aningaasaliinermi tun-gavik pingaartuuvoq tassaammat siumut isigaluni aningaasaqarnernut ingerlatsi-neq aammalu pisortat allaffissornermi ingerlatseriaasiat annertuumik ersarissu-mik ingerlatsiviusoq. Tassunga atatillugu innersuussutigineqarsinnaavoq EU-p 2014-mi Kalaallit Nunaata aningaasaqarnernut aqutseriaasianik naliliinermi Kalaallit Nu-naat Norgep aningaasaqarnernut aqutseriaasianut (PEFA-mik nalunaarummik taaneqartartoq) qaffiseqataatut inissinneqarmat. Nalunaarusiap ilaatigut Kalaallit Nunaata pisortat aningaasaqarnut pilersarusiorsinnaaneramik aammalu pisortat allaffissornermi ersarissu-mik ingerlatseriaasianik piginnaanera naliliiffigineqarluni.

Tamanna ilutigalugu Kalaallit Nunaanni kissaatigisaq naapertorlugu Kalaallit Nu-naannut atuuffissalikkamik Danmarkimi inuussutissarsiuutinut tunngasunik inatsisaa-sunik tamatigoortumik nutarsaanissamut pilersitsiniartoqalerpoq, taamaalillutik si-unissami Danmarkimi aamma Kalaallit Nunaanni malittarisassiat ataatsimut isi-galugu assigiissut atuuttussanngussallutik. Tamatuma Kalaallit Nunaannut ani-ngaasaliissuteqarsinnaasunik pissarsisinnaanermut ilorraap tungaanut aamma pingaaruteqarnissaanut naatsorsuutigineqarluni.

Attaveqarfiit, aatsitassalerinerit, takornariartitsinerup il.il. iluanni aningaasaliinissamik pisariaqartitsinerni siamasissumik matussusiisunik aningaasaliinissamut aqqu-tissat pilerinartut arlallit maannakkut pilersinneqarsimasut nalilersuutaavoq. Maan-nakkorpiaq pingaarnerpaaq tassaavoq suliniutinik eqqortunik peqarnissaq. Periar-fissat nutaat pineqartut sunniutaannik Naalakkersuisut utaqqimaarniarput – tassalu ilassutitut aqqiissutissanik pilersitsinermut allariartoqalinnginnerani.

2. Danskit naalakkersuisui taama ittumik suleqatigiinnissamik siunertaqarner-mik Nunatsinnit pisortatigoortumik saaffiginnissuteqarnikuuppat?

Akissut: Danmarkimi Erhvervs- og Vækstministereqarfillu Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik ukiuni arlalinni su-leqateqarsimavoq. Suleqatigiinneq tamanna ilaatigut 2015-imi februaarimi saqqummersinneqartumik nalunaarusiamik "Kalaallit Nunaata Danmarkillu akor-nanni niuernerimi inuussutissarsiutitigut suleqatigiinnerup siuarsarnera" kinguneqar-tinneqarpoq. Nalunaarut tunngavigalugu apeqqut 1-imut akissummi eqqaaneqartut pilersitarisat Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalak-kersuisoqarfiup aamma Erhvervs- og Vækstministereqarfiup akornanni suleqati-giinnikkut naammassineqarput.

Suliniutissanik allanik saaffiginnissuteqartoqanngilaq.

3. Saaffiginnittoqarsimappat danskit naalakkersuisui qanoq qisuariaateqarpat?

Apeqqutit 1-imut aamma 2-mut akissutit takukkit.

4. Inuussutissarsiornermut avataanit aningaasaliisartussarsiornermi pissutsit maanna atuuttut pillugit, ingammik True North Gems Aappaluttumi aatsitas-sarsiorinissaminnut aningaasaliissussanik pissarsiornerminni iluatsitsinngit-soornerisa kingunerisaanik, Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat?

Akissut: Apequtit 1 aamma 2-mut akissutini nassuiarneqareersutut Kalaallit Nu-naanni suliffeqarfinnut aningaasaliinissamut periarfissanik aqqu-tissanik pitsanngorsaanernik Naalakkersuisut ukiuni arlalinni suliaqarsimapput. Taamaalil-luni ullumikkut – siunissamilu –annikinnerusumik sumiiffinni aallarnisaasunut aam-ma suliffeqarfissuit nunanit tamalaanersunut avataatigut aningaasaqarnikkut tapiis-sutinik qularnaveeqqutissanillu qinnuteqarnissamut arlalinnik periarfissaqarpoq.

Taamaalillutik True North Gemsip aningaasaqarneratigut pisoqaraluartoq avataaniit aningaasaliissutinut tunngatillugu Naalakkersuisut isumalluarput, maannakkummi aningaasaliisarnikkut aqqu-tissat arlallit aqqu-tigalugit aningaasaliisarnermut sinaak-kusior-toqarlunilu periarfissaqalereermat. Periarfissanik amerlanernik pilersitsiniar-luni sulineq ingerlateqqinneqarpoq.

5. Nunatsinni inuussutissarsiorinikkut aningaasaliisartussarsiornermut tunngatillugu Naalakkersuisut qanoq pilersaaruteqarpat qanorlu maannakkut nu-natta avataanit aningaasaliisussarsiorinissamut suleqatigiumaneqarluarnis-samullu aqqu-tissiuussinissamut Naalakkersuisut suliaqarpat?

Akissut: Pingaaruteqarpoq Kalaallit Nunaata avataanit aningaasaleerusuttunut pile-rinarsitinnissaanut aaqqissuussamik unammillersinnaanerata nukittorsarnissaa, tassunga ilaatillugu nunanut unammillikkatsinnut tunngatillugu nallersuussinnaan-nerput missorlugulu nalilersornernerani. Taanna annertunerusumik Attassisin-naanissamut Siuariartortitsinissamullu pilersaarummi aaqqissuusseqqinnerup im- mikkooortuani 2-mi eqqartorneqarpoq.

Unammillerfissamik tassanga naapitsiniarlutik ilaatigut inuussutissarsiorfimmik su- liassaqarfimmi suliani arlalinni iluarsiiissutissanik pisariaqartunik Naalakkersuisut maannakkut suliaqarput. Ukiut takkuttussat Kalaallit Nunaanni aningaasaliinissanut annertuumik pisariaqartitsinernik nassataqassapput. Tamakku ilaatigut Kalaallit Nunaanni takornariartitsinernik tapersersuisussanik attaveqarfinni ani- ngaasaliinissanut takkuttussanut tunngatillugu atuutissapput, aammattaarli as- sersuutigalugu aatsitassarsiornermi aningaasaliinernut tunngatillugu.

Namminersortunit aningaasaliisitsiniarnermut tunngatillugu Naalakkersuisut ilaatigut Asiami niuffaffimmi anguniagaqarfigalugu nittarsaassinernik ukiut arlallit suliaqarsimapput, tamatumuuna Kalaallit Nunaanni aningaasaliiffigisinnaasanik nit- tarssaasiniarlutik. Nittarsaassineq taanna nunani allani nunatsinnit tunisassianik tu- niseqataallunilu nunatsinnut nunanit allanit takornarianik pissarsisitsivoq. Nittarsaa- sinermisaaq pingaarutilittut ilaasoq tassaavoq Kalaallit Nunaanni attaveqarfinni aatsitassarsiornermilu suliniutinik, aningaasaliiffiusinnaasunillu attuumassuteqartu- nik allanik, kiisalu inuussutissarsiorfinnut tunngatillugu sinaakkutissatut atugassariti- tanik ilisarititsiviginissaat.

Namminersortunit aningaasaliissutit pissarsiariniarnerannut tunngavigisaaq pingaarutilik tassaavoq inuussutissarsiorfinnut sinaakkutissatut atugassarititat pit- saasut. Taamaattumik inuussutissarsiorfinnut sinaakkutit tamakkiisumik nutarsar- nerannik Naalakkersuisut ingerlassaqarput, ilanngullugit inuussutissarsiornermut ingerlatseqatigiiffinnullu inatsisaasunik nutarsaanerit, aningaasaqarnikkut sulias- saqarfimmi inatsisaasunik nutarsaanerit, kiisalu ilaatigut takornariartitsinernik sulia- risanut akuersissuteqarsinnaatitsisumik takornariartitsinernut suliaassaqarfimmik nutaamik inatsisiliornerit. Aammattaaq Kalaallit Nunaanni aningaasaliinissaaq pillugu ilaatigut takornariartitsinernik suliaqartunit soqutiginnitsitsilernerimik mittarfinnik nu- taanik pilersaarutaasut nassataqartitsereersimapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq